

Kinas växande säkerhetsengagemang i Afrika

Pontus Hansson, Gabriella Körling och Olivier Milland

De senaste tio åren har Kinas säkerhetsengagemang i Afrika ökat. Det har skett i takt med ökade investeringar i Afrika och övergripande förändring i Kinas försvars- och säkerhetspolitik med syfte att skydda kinesiska intressen utomlands och stärka Pekings status som en global stormakt. För västliga aktörer, som traditionellt dominerat säkerhetsområdet i Afrika, innebär Kinas ökande säkerhetsengagemang mer konkurrens. Det här memot fokuserar på tre centrala områden där Kina tar alltmer plats som säkerhetsaktör: bilateralt säkerhetsstöd, vapenexport och privata säkerhetsföretag. Tillsammans belyser de hur Kinas säkerhetsengagemang i Afrika drivs av en blandning av ekonomiska, politiska och militära intressen.

KINA HAR PRIORITERAT relationen till Afrika sedan början av 1990-talet. Kinas utrikesministrar har valt afrikanska länder som första destination för sina årliga resor sedan 1990 och president Xi Jinping har besökt kontinenten elva gånger sedan han tillträdde 2012. Kinas relationer med Afrika är diversifierade, men det är främst Kinas handel, ekonomiska investeringar, infrastruktursatsningar och långivande som har uppmärksamrats internationellt. Även om väst har dominerat säkerhetssamarbeten i Afrika sedan kalla krigets slut har Kinas säkerhetsengagemang på kontinenten ökat de senaste tio åren.

Kinas säkerhetsengagemang i Afrika består av deltagande i FN-ledda fredsbevarande insatser, marina insatser mot pirater, bilateralt säkerhetsstöd och vapenexport. År 2017 etablerade Kina sin första utländska militärbas i Djibouti, vilket har åtföljts av spekulationer om Kinas planer att etablera ytterligare militärbaser i Afrika.¹ Kinas säkerhetsengagemang är kopplat till Kinas ekonomiska, politiska och strategiska intressen.² Samtidigt belyser landets ökade militära närvaro i Afrika en förändring i Kinas försvars- och säkerhetspolitik som syftar till att skydda kinesiska intressen utomlands och stärka Pekings status som en global stormakt och ”global säkerhetsaktör”.³

År 2022 presenterade Kina ett nytt globalt normativt ramverk för landets prioriteringar och internationella säkerhetssamarbeten: *Global Security Initiative* (GSI). Det syftar till att möta traditionella och nya hot som terrorism, gränsöverskridande kriminalitet,

klimatförändringar, naturkatastrofer, folkhälsa och bioskydd.⁴ I stort är GSI en ompaketering av tidigare kinesiskt tänkande och praxis kring säkerhet, som fortsätter betona stateras suveränitet och principen om icke-intervention. GSI tydliggör dock Kinas strävan att spela en större roll i internationella säkerhetssammanhang och utmana USA:s dominerande ställning. Kina presenterar självt sitt globala säkerhetsengagemang som ett alternativ till västliga partners.⁵

I en tid av ökad geopolitisk rivalitet, globalt och i Afrika, är det viktigt att få en djupare förståelse om Kinas agerande inom det säkerhetspolitiska området. Det här memot fokuserar på tre områden där Kina tar alltmer plats som säkerhetsaktör i Afrika: bilateralt säkerhetsstöd, vapenexport och privata säkerhetsföretag. Tillsammans belyser de hur Kinas säkerhetsengagemang i Afrika drivs av en blandning av ekonomiska, politiska och militära intressen.

SÄKERHET, EN VÄXANDE FAKTOR I KINAS RELATION TILL AFRIKA

Även om Kinas säkerhetsengagemang i Afrika ökat markant på senare år är det inte nytt. Redan på 1950-talet och under stora delar av det kalla kriget gav Kina olika former av militärt stöd till länder i Afrika.⁶ Från norr till söder närmade sig Peking socialistiska frihetsrörelser i Algeriet, Angola, Moçambique, Tanzania, Zaire (nuvarande Demokratiska Republiken Kongo) och Zimbabwe och erbjöd dem vapen och träning i kampen mot kolonialmakterna.⁷ Det ideologiskt färgade militära stödet

var tätt förankrat med Kinas rivalitet med Sovjetunionen, framförallt i slutet av 1960-talet.

Efter kalla kriget infogades olika former av militärt stöd i Kinas politiska och ekonomiska satsningar i Afrika som en del av Pekings militära diplomati.⁸ Under 1990-talet deltog Kina i sina första FN-ledda fredsbevarande insatser. Sedan dess har landet ökat sitt engagemang inom FN-insatser t.ex. genom finansiering, personal och träning. År 2024 var Kina en av de tio största bidragarna av personal till FN-uppdrag.⁹ En annan viktig utveckling mot ett större säkerhetsengagemang var den kinesiska marinens deltagande i de multilaterala patrullerna mot pirater i Adenviken som inleddes 2008 och som tio år senare följdes av etableringen av den kinesiska militärbasen i Djibouti – den första utanför Kina.¹⁰

Frågor om försvar och säkerhet ges alltmer utrymme i det multilaterala toppmötet *Forum on China-Africa Cooperation* (FOCAC) som sedan 2000 regelbundet sammanför Kina med nästan alla afrikanska länder för diskussioner om bland annat handel, investeringar och bistånd. Frågornas betydelse har ökat sedan 2012 och har främst handlat om olika former av säkerhetsstöd, som tekniskt och militärt stöd till Afrikanska unionen (AU), samt löften om ökat bilateralt försvar och säkerhetsstöd till Afrika.¹¹ Handlingsplanen 2019-2021 utlovade till exempel femtio olika program för säkerhetsstöd (*security assistance programmes*).¹²

Inom ramen för FOCAC har Kina inrättat ett särskilt afrikansk-kinesiskt forum för säkerhetsfrågor. Det första forumet – *China Africa Defense and Security Forum* – hölls 2018 och har åtföljts av regelbundna freds- och säkerhetsforum (*China-Africa Peace and Security Forum*) (2019, 2022 och 2023). Vid dessa deltar kinesiska och afrikanska ministrar, högt uppsatta regeringstjänstemän och militära officerare för att diskutera regionalt säkerhets- och militärt samarbete och gemensamma intressen. Dessa forum är viktiga för att bygga personliga nätverk och relationer men också för att visa upp

Tabell 1. Antal länder i Afrika där Kina har försvarsattachéer.

År	Antal försvarsattachéer
1988	9
1998	13
2006	14
2011	16
2020	27

Källa: Shinn 2008 och Bayes 2020.

kinesiska vapen och teknologi.¹³ Militärt samarbete har också en viktigare roll i Kinas bilaterala relationer på kontinenten, vilket visas av en kontinuerlig ökning av landets försvarsattachéer i Afrika (se Tabell 1).

DRIVKRAFTERNA BAKOM KINAS SÄKERHETSENGAGEMANG

Kinas säkerhetsengagemang i Afrika drivs främst av politiska, ekonomiska och militära intressen. Kinas politiska och diplomatiska ställning på kontinenten stärks av bilaterala säkerhetsengagemang (säkerhetsstöd, donationer, vapenexport och utbildning) och det multilaterala stödet till AU och andra regionala organisationer. Genom att stödja och delta i FN-insatser kan Kina dessutom positionera sig som en ansvarsfull stormakt.¹⁴

Kinas säkerhetsengagemang i Afrika är nära kopplat till Pekings strategiska ekonomiska intressen. För det första vill man verka för stabilisering av säkerheten genom formellt stöd till statliga aktörer. För det andra vill man skydda kinesiska medborgare, tillgångar och transportleder på land och till havs.

Kinas ”go out”-politik som antogs runt millennieskiftet uppmuntrade kinesiska storföretag att etablera sig utomlands och i sektorer som historiskt sett dominerats av västerländska aktörer.¹⁵ År 2013 lanserades infrastruktursatsningen *Belt and Road Initiative* (BRI), som syftar till att stärka sammankopplingen av infrastruktur i Kina med landets internationella handelspartners. Afrika har varit bland de största mottagarna av BRI-satsningar de senaste tio åren.¹⁶ Investeringar har främst genomförts vid Afrikas kuster och i naturresursrika länder, eftersom Kinas ekonomiska relationer med afrikanska länder domineras av utvinning av naturresurser och förbättrad infrastruktur.¹⁷ Kinesiska företag är dock aktiva i många olika sektorer. Till följd av att allt fler kinesiska företag etablerat sig i Afrika har även antalet kinesiska arbetare på kontinenten ökat. Antalet kinesiska arbetare som arbetar för kinesiska byggföretag i Afrika uppskattades 2015 till mer än 263 000.¹⁸ Sedan dess har antalet halverats till drygt 88 000 år 2022, delvis till följd av covid-19-pandemin och minskade kinesiska investeringar.¹⁹

Statens kapacitet att skydda ekonomiska intressen och kinesiska medborgare har blivit en viktig inrikespolitisk fråga efter att kinesiska medborgare drabbats av säkerhetspolitiska kriser och terrorattacker utomlands. Evakueringen av 36 000 kinesiska arbetare från Libyen efter störtandet av Muammar al-Gaddafi 2011 testade den kinesiska förmågan. Enligt Ghiselli bidrog krisen till att PLA (Folkets befrielsearmé) omvärderade sin syn på nationell säkerhet till att även innefatta

skydd av medborgare och andra intressen utomlands.²⁰ Tidigare hade många i PLA främst sett internationellt militärt engagemang som en del av Kinas militära diplomati och en strategi för att förbättra Kinas internationella anseende.²¹

Avslutningsvis tjänar Kinas ökade säkerhetsengagemang militära intressen. Genom att delta i insatser mot pirater, gemensamma övningar och fredsbevarande insatser får PLA möjlighet att träna och erhålla praktisk erfarenhet i nya miljöer, vilket bidrar till att stärka Kinas militära förmåga.²² Samtidigt bidrar det kinesiska säkerhetsstödet tillsammans med vapenexporten till att Kina kan få större inflytande inom det militära etablissemanget i afrikanska länder.

Följande avsnitt lyfter tre olika aspekter av Kinas växande säkerhetsengagemang som visar hur ekonomiska, politiska och militära intressen samverkar för att driva säkerhetsinsatser framåt: 1) säkerhetsstöd, 2) vapenexport och 3) privata säkerhetsföretag.

SÄKERHETSSTÖD – ETT VERKTYG FÖR MILITÄR DIPLOMATI

Säkerhetsstödet är en central del av Kinas säkerhetsengagemang i Afrika. Det finns olika samlingsbegrepp för säkerhetsstöd. En av det mest använda är *Security Force Assistance* (SFA) som innebär att ett land tillhandahåller träning eller vägledning och utrustning, samt i vissa fall även vapen till en samarbetspartner. Stödet ges till samarbetsländernas militär och polis, men även till andra väpnade styrkor. Målet är att förbättra förmågan och kvalitén på mottagarlandets väpnade styrkor. Kina är en av flera stater som tillhandahåller SFA till afrikanska stater. Ryssland, USA och flera europeiska stater, men även Brasilien, Indien, Turkiet och Förenade arabemiraten ger liknande stöd.

SFA är ofta en del av givarländerns utrikespolitiska verktygslåda men de bakomliggande målen varierar mellan aktörer.²³ Under det kalla kriget användes SFA för att stärka det egna blockets säkerhetspolitiska ställning. SFA är alltjämt ett viktigt redskap för att skapa ”inflytande och goodwill” och som kan få större betydelse i en tid av ökad stormaktskonflikt.²⁴ Många västliga aktörer ser SFA som ett relativt billigt och riskfritt sätt att verka för ökad stabilitet i svaga stater, motarbeta hot från terrorism och kontrollera migrationsflöden, till skillnad från kostsamma, komplicerade och alltmer impopulära militära insatser.²⁵

De flesta afrikanska stater får säkerhetsstöd av flera aktörer. Till exempel har samtliga länder som Kina gett stöd till även fått stöd från USA och, i flera fall, från europeiska stater. USA är den största givaren av

säkerhetsstöd i Afrika både vad gäller antal samarbetsländer – USA har gett någon form av säkerhetsstöd till samtliga 54 stater i Afrika – och omfattningen av säkerhetsstödet. Samtidigt får ett begränsat antal stater, exempelvis Egypten, en betydande andel av stödet.²⁶ EU koncentrerar sitt stöd inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik till stora satsningar i en handfull länder t.ex. blandade civila och militära insatser i Libyen, Mali, Moçambique, Niger och Somalia.²⁷ Enskilda europeiska länder erbjuder också olika former av bilateralt säkerhetsstöd. Ryssland har militära samarbetsavtal med 36 afrikanska länder.²⁸ Ett återkommande inslag i avtalen är träning av militär och andra säkerhetsstyrkor.²⁹ Ryska aktörer som Wagnergruppen har också tillhandahållit träning vid sidan om det officiella säkerhetsstödet och dessutom deltagit i strid i Libyen, Centralafrikanska republiken, Moçambique och Mali.

Bristen på offentliga källor gör det svårt att få en överblick över Kinas säkerhetsstöd. Men en nyligen genomförd studie uppskattar att Kina mellan 2000 och 2020 gett någon form av säkerhetsstöd till 51 länder i Afrika samt till *African Union Mission in Somalia* (AMISOM) och *Economic Community of West African States* (ECOWAS).³⁰ Kina spenderar betydligt mindre på säkerhetsstöd än USA. Kina ger till exempel lika mycket säkerhetsstöd som de största europeiska aktörerna, som endast är aktiva i ett fåtal länder.³¹ Trots det har Kina, liksom USA, en kontinentomspännande ambition.

Säkerhetsstöd har alltid varit en viktig del av Kinas militära diplomati men har förändrats i takt med att Kinas relationer till Afrika har utvecklats. Länder som Kina har haft en historiskt nära relation till – Angola, Algeriet och Zimbabwe – har fått säkerhetsstöd sedan självständigheten. I andra länder, som Nigeria, har ett växande säkerhetsstöd gått hand i hand med infrastrukturinvesteringar.³² Kina ger inget säkerhetsstöd till länder som har erkänt Taiwan, vilket är i linje med Kinas övergripande utrikespolitik. Burkina Faso fick säkerhetsstöd först 2019, ett år efter att landet drog tillbaka sitt erkännande av Taiwan.³³

Kinas säkerhetsstöd utmärker sig genom att utbildning har en central ställning.³⁴ I dag gör Kina stora satsningar på träning genom att erbjuda utbildningsplatser och stipendier för studier i militära skolor och institut i Kina.³⁵ Enligt forskaren Nantulya är storleken och omfattningen av Kinas satsning på stipendier och utbildning i Kina inte jämförbar med någon annan aktör i Afrika.³⁶ Västliga partners erbjuder ett begränsat antal stipendier och satsar i stället mer på utbildning och träning på plats i Afrika.³⁷ Undersökningar indikerar att

utbildningar i väst, exempelvis i Frankrike eller USA, fortsätter att vara det mest attraktiva och prestigefyllda alternativet för afrikanska officerare.³⁸ Många officerare talar, enligt dem, uppskattande av träningen i Kina och om det stora utbudet av stipendier.³⁹ I takt med att Kinas inflytande som strategisk partner växer blir sådana utbildningar mer attraktiva.⁴⁰

Före covid-19-pandemin deltog cirka 2000 afrikanska officerare varje år i träning vid PLA-kontrollerade militära och politiska skolor i Kina.⁴¹ Utöver dessa utbildningar utbildades 500 officerare vid *PLA Naval Medical University* i Shanghai. Under perioden 2018-2021 utbildade Folkets beväpnade polis (PAP) totalt 2000 afrikanska poliser och anställda vid olika ordningsmakter.⁴² Samtliga skolor är styrda av det kinesiska kommunistpartiets centrala militärkommission.⁴³

Förutom renodlade militära frågor som taktik, strategi och doktriner inkluderar utbildningarna mer ideologiska moduler, exempelvis om Kinas utvecklings- och styrningsmodell.⁴⁴ Enligt forskaren Benabdallah är träning och kapacitetsutveckling en central del av Kinas utrikespolitik där stor vikt läggs på att främja personliga relationer genom officiella besök och nära kontakter och utbyten med afrikanska eliter.⁴⁵ Förutom att erbjuda stipendier och utbildningsplatser i Kina till militärer, gör man det också till andra viktiga yrkesgrupper som journalister och politiker. Utbildningarna ger utrymme för att bygga sociala nätverk och personliga relationer samtidigt som de förmedlar en positiv bild av Kina till framtida militära ledare och beslutsfattare. Målet med träningen av afrikanska militärer och annan säkerhetspersonal på plats i Kina tolkas som ett sätt att öka Kinas inflytande.⁴⁶ Många alumner från kinesiska militärskolor har blivit ledande militärer och politiker som överbefälhavare, försvarsministrar och presidenter i sina hemländer.⁴⁷

VAPENEXPORT – ETT POLITISKT OCH EKONOMISKT VERKTYG

Den kinesiska vapenexporten har förändrats sedan kalla krigets slut. Afrika var en viktig exportmarknad under 1960- och 70-talen, men efter det har Kina alltmer vänt sig mot länder i Sydostasien och Mellanöstern. Med undantag för Egypten, minskade Kinas vapenförsäljning till Afrika från slutet av 1970-talet och andelen förblev låg fram till mitten på 1990-talet.⁴⁸ Sedan dess har Kinas vapenleveranser till Afrika kontinuerligt ökat.

Precis som för många andra stora vapenexportörer har den kinesiska vapenhandeln både ekonomiska och politiska drivkrafter, både i mottagarlandet och på hemmaplan. I Kina kan större vapenleveranser generera

arbetstillfällen och utvecklingsmöjligheter för den lokala vapenindustrin och andra näraliggande branscher. Hos mottagaren kan det förbättra en specifik militär förmåga, eller minska sanktionsdrabbade länders internationella isolering. Samtidigt kan vapenexport stärka Kinas inflytande i mottagarlandet genom att kinesisk teknologi och kunskap sprids.

Kina exporterar såväl större vapensystem som små och lätta vapen. Även om Kina är en erkänd stor leverantör av små och lätta vapen täcker det här memot endast Kinas överföringar av större vapensystem. Anledningen är att små och lätta vapen är svåra att kontrollera och spåra och att handeln med vapen och smuggling ofta sker genom tredje land.

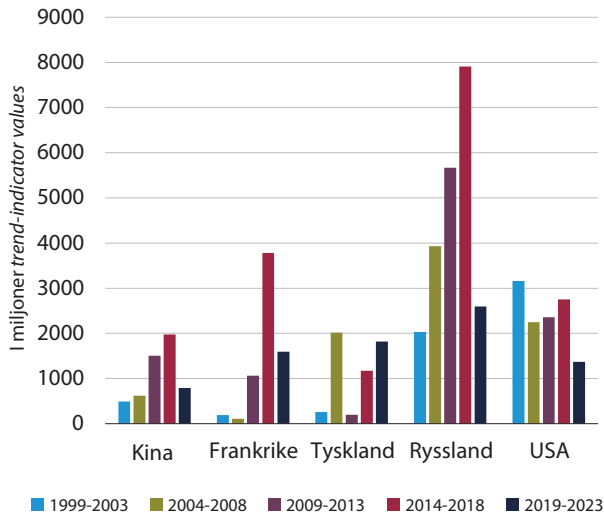
Det främsta säljargumentet för kinesiska vapen är att de är billigare än de vapen som erbjuds av västerländska konkurrenter. Dessutom är de relativt enkla att manövrera och bra ersättare för sovjetiska vapen, som dominerade många afrikanska staters arsenaler efter kalla krigets slut.⁴⁹ Kina var det enda land som exporterade vapen till länder som Sudan och Zimbabwe, när väst isolerade dessa länder och införde sanktioner och vapenembargon mot dem i början av 2000-talet.

Även om kinesiska vapensystem fortsätter att vara konkurrenskraftiga på grund av deras jämförelsevis låga pris så har Kinas vapenindustri moderniserats, vilket har lett till en exponentiell ökning av den kinesiska vapenexporten. De senaste 20 åren har Kinas vapenexport nästan fyrdubblats och sedan 2010-talet är Kina en nettoexportör, d.v.s. landet exporterar fler vapen än det importerar.⁵⁰ Enligt SIPRI är Kina det land i världen vars vapenexport ökat mest i relativa termer de senaste 30 åren (338 procent). Samtidigt har både Frankrikes och USA:s vapenexport ökat betydligt mer i kvantitet. Kinas vapenexport är fortfarande relativt begränsad och uppgår endast till 14 procent av USA:s totala vapenexport. Det motsvarar ungefär hälften av Rysslands respektive Frankrikes totala vapenexport.⁵¹

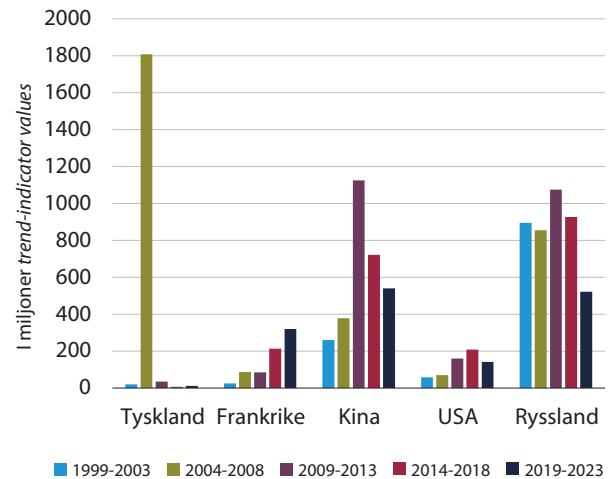
Den senaste femårsperioden (2019-2023) var Kina världens fjärde största vapenexportör. Den största andelen av kinesiska vapen (85 procent) levererades till stater i Asien och Oceanien. Vapenexporten till Pakistan motsvarade över 60 procent av Kinas totala vapenexport.⁵² Under den senaste femårsperioden (2019-23) gick ungefär tio procent av den kinesiska vapenexporten till stater i Afrika.⁵³

I Afrika var Kina den femte största vapenexportören; Ryssland var den största (se Figur 1).⁵⁴ I Afrika söder om Sahara ersatte Kina dock Ryssland som den största vapenexportören under den senaste femårsperioden.⁵⁵ Det är inte överraskande eftersom Kina och Ryssland

Figur 1: Vapenexport till Afrika per femårsperiod (1999 - 23)

Figur 2: Vapenexport till Afrika söder om Sahara per femårsperiod (1999 - 2023)

Källa: SIPRI:s Arms transfers database

har turats om att vara den största vapenexportören till denna del av Afrika de senaste 15 åren. (se Figur 2).

Antalet afrikanska länder som Kina exporterar vapen till har varierat över tid. Mellan 1999 och 2003 exporterade Kina vapen till elva länder; under perioden 2014-18 till 28 stater och 2019-2023 till 22 stater. Att Kina exporterar vapen till fler länder speglar mönstret för andra stora vapenexportörer, som USA och Frankrike, vars export också diversifierats. USA exporterar dock vapen till fler stater i Afrika än Kina (23 stater), medan Frankrike under den senaste femårsperioden har exporterat till 20 länder. Antalet länder Ryssland exporterade till har varit stabilt under de senaste 30 åren (14-15 stater).⁵⁶

De senaste 30 åren har Algeriet, Nigeria, Marocko, Tanzania och Sudan varit de största importörerna av kinesiska vapen, en trend som varit någorlunda konstant.⁵⁷ Dock utgör inget av länderna ett nav i Kinas vapenleveranser sedan kalla krigets slut. Det som är tydligt är dock att många afrikanska stater mottar mindre leveranser mätt i *trend-indicator values* (TIV).⁵⁸ Att få afrikanska stater mottar stora leveranser förklaras med stor sannolikhet av mottagarländernas begränsade köpkraft för tunga och dyra vapensystem. Även bland de största afrikanska vapenimportörerna är vapenexporten från Kina begränsad jämfört med Rysslands, USA:s och Frankrikes export till samma länder. Det indikerar att kinesiska vapen kan vara ett komplement till andra vapenexportörer i flera afrikanska länder. Algeriet är ett tydligt exempel på det eftersom landet både är den största mottagaren av vapen i Afrika och av kinesiska

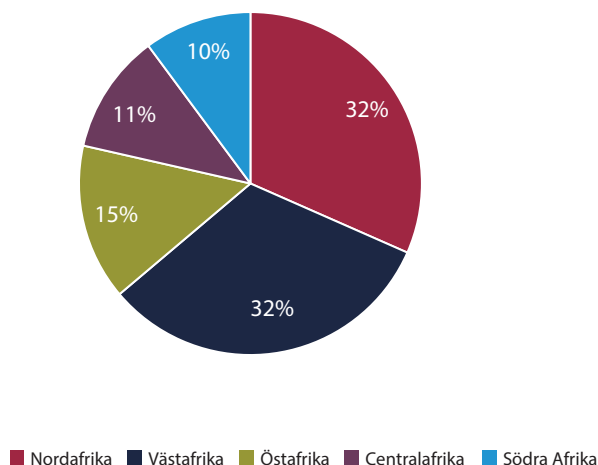
vapen. Men Kinas andel av Algeriets import är bara 14 procent det senaste decenniet vilket kan jämföras med Rysslands andel som uppgår till 63 procent.

I likhet med de fem största vapenexportörerna till Afrika går en stor del av Kinas vapenexport till Nordafrika. Mellan 25 procent och 63 procent av landets vapenexport till Afrika har gått till Nordafrika under de senaste tjugo åren. Även Östafrika är en viktig exportdestination. Det finns dock en stor variation mellan olika regioner och över tid. Nästan en tredjedel av den totala kinesiska vapenexporten till Afrika gick under perioden 2019-2023 till Nordafrika respektive Västafrika (se Figur 3).

Något som utmärker Kinas vapenexport till Afrika är att en större andel av handeln sker med länder söder om Sahara. Tillsammans står subsahariska Afrika för 68 procent av Kinas vapenexport till kontinenten under den senaste femårsperioden. Det kan jämföras med tidigare femårsperioder då vapenexporten till Afrika söder om Sahara uppgick till mellan 37 och 75 procent av den kinesiska vapenexporten till Afrika.⁵⁹ Om man istället tittar på vilket land varje subregion importerar ifrån framkommer ett annat mönster. Kina är till exempel den största vapenexportören till Central- respektive Västafrika. Kina är också den andra största leverantören av vapen till Östafrika.⁶⁰

Utav de 28 stater som Kina exporterade vapen till de senaste tio åren var Kina den främsta leverantören till tolv och den enda som exporterade till Sierra Leone och Zimbabwe. I Namibia och Mauretanien är Kina också den klart dominerande vapenleverantören motsvarande

Figur 3: Andel av Kinas vapenexport per region (2019 - 2023)

Källa: SIPRI:s Arms transfers database.

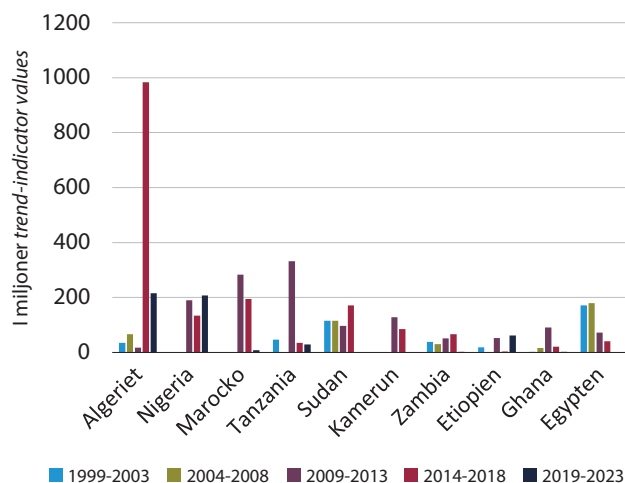
93 procent respektive 70 procent av importerna.⁶¹ Dock importerar de två sistnämnda relativt lite tunga vapensystem överlag och när de gör det så gör de det sällan. Namibia importerade exempelvis kinesiska vapen mellan 2009 och 2014, men inga alls under den senaste femårsperioden. Kina har varit Zimbabwes viktigaste källa för vapenimport efter självständigheten 1980 och efter att flera västerländska stater införde ett vapenembargo och sanktioner mot Zimbabwe i början av 2000-talet.⁶² År 2023 donerade Peking militär utrustning, transportfordon och eldhandvapen till Zimbabwe, motsvarande 28 miljoner USD.⁶³

I vilken utsträckning Kinas vapenexport används som ett politiskt verktyg är oklart. Viss politisk påverkan sker troligen i länder som Namibia och Zimbabwe, där regeringspartierna länge vidmakthållit nära relationer till det kinesiska kommunistpartiet.⁶⁴ Peking har dessutom motsatt sig ett FN-embargo och fortsatt att leverera krigsmateriel till Harare trots det västledda vapenembargot.

PRIVATA SÄKERHETSÅKTÖRER – EN VÄXANDE TREND

Sedan millennieskiftet har privatiseringen av militära tjänster expanderat kraftigt globalt, framförallt av amerikanska och ryska aktörer. De senaste 15 åren har även antalet privata kinesiska säkerhetsföretag ökat.⁶⁵ Vad som är ett säkerhetsföretag är svårdefinierat och deras karaktär varierar beroende på vilken funktion de uppfyller. I den akademiska diskussionen om privata säkerhetsaktörer framkommer framförallt två typer av företag:

Figur 4: Afrikas 10 största mottagare av kinesiska vapen per femårsperiod (1999 - 2023)

privata militär- och säkerhetsföretag (*Private Military and Security Companies*, PMSCs) och privata säkerhetsföretag (*Private Security Companies*, PSCs).⁶⁶

Den första kategorin av företag utmärker sig genom mer offensiva insatser, där vissa är nära kopplade till strid.⁶⁷ Här kan man exempelvis placera amerikanska, ryska eller sydafrikanska företag som *Blackwater*, *Wagner* respektive *Executive Outcomes* som deltagit i strider i länder som Angola, Centralafrikanska republiken, Irak, Libyen, Mali och Syrien. Till kategorin hör även företag som tillhandahåller väpnat skydd mot pirater till havs, eller sjukvårdsevakueringar i högriskzoner. Den andra kategorin erbjuder bevakning och skydd av fysiska tillgångar eller personsäkerhetsskydd. Problemet med dikotomin är att kategoriseringen är mer flytande för företag som exempelvis utför olika former av träning och utbildning, samt analys och underrättelseliknande tjänster.⁶⁸

Majoriteten av kinesiska säkerhetsföretag tillhör framförallt den senare kategorin (PSC), men det finns några få som idag kan placeras i den första (PMSC).⁶⁹ *Hua Xin Zhong An Security Service* är exempelvis ett av få kinesiska företag som erbjuder väpnad eskort av kinesiska handelsfartyg i farleder som är utsatta för hot från pirater.⁷⁰

Hur många kinesiska säkerhetsföretag som är verkamma i Afrika är oklart. År 2016 uppskattades minst ett tjugotal kinesiska säkerhetsföretag med sammanlagt ungefär 3 200 anställda verka utanför Kinas gränser, varav ett tiotal i Afrika.⁷¹ Tillväxten av kinesiska privata säkerhetsföretag i Afrika ligger i linje med "go out"-politiken och BRI som lett till att fler kinesiska företag

etablerat sig utomlands.⁷² Eftersom många kinesiska företag har etablerat sig i Afrika har antalet kineser som är anställda i dessa företag ökat. Precis som sina västerländska konkurrenter är kinesiska PSCs verksamma i flera olika branscher och miljöer. Ambassader och konsultat använder regelbundet tjänster från säkerhetsaktörer, både utländska och kinesiska.⁷³ Även företag som är verksamma inom olje- och gasutvinning, eller gruv- eller transportsektorn använder sig av säkerhetsföretag.⁷⁴

Eftersom antalet kinesiska företag och personal i medel- och högriskområden ökat har de också blivit allt mer exponerade för säkerhetsshot och risker. Hoten mot privat säkerhet i Afrika är många och varierar mellan och inom länder. Exempel på hot som företag och personal utsätts för är: inbrott, väpnat rån, utpressning, kidnappning mot lösensumma, terrorism, misshandel, mord, naturkatastrofer och politiska kriser. Flera incidenter där kinesiska företag och medborgare farit illa utomlands, inte minst sedan 2000-talet, har lett till att medborgare har ställt ökade krav på att myndigheterna ska garantera kinesiska medborgares säkerhet utanför landet.⁷⁵ Samtidigt ställer också försäkringsbolag högre krav på kinesiska företag och organisationer som etablerar sig eller verkar utomlands.⁷⁶ Privata kinesiska säkerhetsaktörer har sedan dess använts i flera kriser, bland annat evakueringsinsatser i Sudan och Sydsudan.⁷⁷

Även om privata kinesiska säkerhetsaktörer i Afrika och andra regioner har ökat, så är deras antal betydligt lägre än västerländska konkurrenter.⁷⁸ Många kinesiska företag som verkar utomlands upphandlar dessutom säkerhetstjänster från multinationella privata säkerhetskoncerner som *G4S*, *GardaWorld* eller *Control Risks*.⁷⁹

En förklaring till det låga antalet kinesiska säkerhetsaktörer är att få privata kinesiska aktörer uppnått samma industristandard som sina västerländska konkurrenter.⁸⁰ Endast tre kinesiska företag har medlemstatus (den andra högsta nivån av tre) inom den schweizbaseade organisationen *International Code of Conduct Association* (ICoCA).⁸¹ Även om stora statsägda kinesiska företag och koncerner har förmåga att betala för premiumtjänster, vilket ICoCA-certifierade företag kan kräva, utgörs merparten kinesiska företag i Afrika av mindre organisationer som inte har samma betalningsförmåga. De får istället förlita sig på mindre kinesiska säkerhetsföretag, lokala säkerhetsföretag eller miliser.

De kinesiska säkerhetsföretag som verkar utomlands utmärker sig framförallt på två sätt. För det första har de begränsad rätt att bära vapen på grund av Kinas strikta lagar om privat vapenägande. Lagen, som appliceras i Kina, innebär också att företag som verkar utomlands har svårt att medföra vapen ut ur landet.⁸²

Dock är sådana begränsningar inte unika för Kina. Även Belgien, Italien och Ryssland har liknande lagar även om de inte alltid följs.⁸³ Kinesiska säkerhetsföretag som verkar i högriskzoner där vapenhantering är nödvändigt kommer runt lagen på flera sätt. Dels använder man sig av upphandling av vapen lokalt, om reglerna i värdlandet tillåter det.⁸⁴ En annan lösning är att företagen förlitar sig på samarbeten med andra säkerhetsföretag, lokala eller utländska, som har tillstånd att hantera vapen; t.ex. västerländska säkerhetskoncerner.⁸⁵ Till havs är regelverket tvetydigt eftersom skeppen som företagen skyddar rör sig mellan internationella och territoriella farvatten.⁸⁶ Trots att det inte finns någon lag som explicit förbjuder kinesiska säkerhetsföretag att bruka vapen utomlands marknadsför sig många aktörer som att de inte bär vapen. Orsaken är oklar, men vissa menar att staten avråder dem från att använda vapen eller att avtalen de ingått med sina kunder begränsar dem.⁸⁷

Den andra faktorn som utmärker kinesiska PSCs är deras nära relation till den kinesiska statsapparaten och det kinesiska kommunistpartiet. Kinesisk lagstiftning kräver att säkerhetsföretag som är registrerade i Kina är majoritetsägda av staten, det vill säga att minst 51 procent av kapitalet är i statlig ägo.⁸⁸ Vissa analytiker hävdar också att säkerhetsföretagen måste följa direktiv från kommunistpartiet, även om det skulle vara näst intill omöjligt att tillämpa och dagligen kontrollera kravet.⁸⁹

Nära relaterat till detta är att personalen i kinesiska PSCs i huvudsak utgörs av tidigare verksamma inom PLA eller PAP. Dock är inte heller detta unikt för kinesiska PSCs – många andra PSCs, inklusive västerländska, anställer personer med tidigare erfarenhet inom försvarsmakten eller polisväsendet.⁹⁰ Men mot bakgrund av företagets nära relation till statsapparaten innebär det att gränserna mellan parti och företag är grumliga.

SLUTSATS

Även om Kinas relationer till Afrika främst har varit inriktad på handel och investeringar, har säkerhetsfrågor blivit alltmer prioriterade. Detta av tre huvudsakliga skäl. För det första vill Kina uppfattas som en ansvarstagande stormakt. För det andra vill Kina skydda kinesiska ekonomiska intressen i regionen genom att stärka den övergripande säkerheten. För det tredje vill man skydda kinesiska medborgare och tillgångar i länderna. Det finns också en växelverkan mellan politiska, ekonomiska och militära intressen.

I likhet med andra externa aktörer som verkar i Afrika består Kinas säkerhetspolitik i regionen av både statliga och privata initiativ, som vilar på tre delvis överlappande ben. Det första är det statliga stödet som främst

mynnar ut i säkerhetsstöd som träning och utbildning. Det andra är kinesiska vapenföretag som landar någonstans mittemellan statligt och privat engagemang, eftersom de är organisationer som drivs av marknadskrafter men samtidigt åtnjuter statligt stöd. Det tredje utgörs av kinesiska säkerhetsföretag. Även om det idag ter sig som att kinesiska privata säkerhetsföretag främst erbjuder och genomför passiva säkerhetstjänster, som beskydd av egendom och personskydd, går det inte att utesluta att de får en mer politiserad roll i interna konflikter i framtiden, likt legosoldater. Ett sådant scenario skulle exempelvis vara om Kina skulle ta avstånd från sin fram tills nu näst intill heliga princip om icke-intervention och använda sig av privata säkerhetsaktörer för att stärka sin utrikespolitiska ställning på liknande sätt som Ryssland.

I praktiken går det att dra många paralleller mellan kinesiskt och västerländskt säkerhetsengagemang i Afrika. Bägge erbjuder olika typer av säkerhetsstöd för att förbättra de afrikanska förmågorna, samtidigt som man är medveten om utbildning och träning även ger möjlighet att påverka doktriner och tänkande. Vidare har Kina, precis som USA, ett engagemang som omfattar hela den afrikanska kontinenten, vilket signalerar Pekings stormaktsambitioner. Värdet på Kinas vapenexport till Afrika har med relativa mått ökat markant de senaste 30 åren. Trots det förblir absoluta värdet betydligt lägre än konkurrenter i väst. På ett liknande sätt har Kinas marknad för säkerhetsföretag växt men förblir begränsat i jämförelse med västerländska motsvarigheter. Även om den privata säkerhetssektorn i Kina väntas genomgå en konsolidering på grund av nya kinesiska lagar som ställer högre krav på organisationer som verkar utomlands, är utsikterna för en stark tillväxt av det kinesiska utbudet av privata säkerhetstjänster i Afrika små. Den främsta orsaken är att efterfrågan på kinesiska PSCs med största sannolikhet kommer att följa samma trend som antalet kinesiska företag och

personal utomlands. Eftersom antalet kinesiska arbetare i Afrika har minskat under de senaste åren skulle de kinesiska säkerhetsföretagen behöva diversifiera sin kundbas. Dock är ett grundkrav att de förbättrar sina förmågor markant om de ska kunna konkurrera med mer etablerade säkerhetskoncerner i regionen.

Det som gör det kinesiska säkerhetsstödet attraktivt för afrikanska stater är att det kostar mindre, ställer andra krav och erbjuder ett alternativ till västerländskt eller ryskt stöd. Fler valmöjligheter har både för och nackdelar. Å ena sidan kan det ge tillgång till mer säkerhetsstöd vilket kan vara av stor vikt för många underfinansierade och bristfälligt utrustade försvarsstyrkor på kontinenten. Å andra sidan kan det innebära att man får motstridig träning och utbildning, eller tillgång till förmågor som inte nödvändigtvis uppfyller de egna behoven.

För Kinas del utgör säkerhetsstöd ett verktyg för att säkra sina ekonomiska intressen och öka sitt politiska inflytande i regionen. Säkerhetsengagemang i Afrika är dock inte helt oproblematiskt för Kina, eftersom det kan uppfattas som mer ingripande. Ett dilemma som Peking kommer att behöva lösa framgent är hur ett större säkerhetsengagemang påverkar landets långtgående utrikespolitiska axiom om respekt för nationell suveränitet och icke-intervention. Samtidigt kan de behöva hantera frågor om hur landets supermaktsambitioner påverkas av ett minimalt säkerhetsengagemang.

För västliga aktörer, som traditionellt dominerat säkerhetsområdet i Afrika, innebär Kinas ökande säkerhetsengagemang mer konkurrens och möjligen ett minskat inflytande. Dock konkurrerar även västliga stater genom att erbjuda träning och utbildning till afrikanska partners, ibland för likvärdiga förmågor. De svårigheter som riskerar att växa fram med ett ökat utbud av säkerhetspartners för afrikanska stater kan också tvinga västländer att utvärdera sitt eget engagemang och eventuellt skapa nya möjligheter för samverkan där man identifierat gemensamma intressen. ■

Pontus Hansson har en master i freds- och konfliktstudier och är praktikant på FOI:s enhet för säkerhetspolitik.

Gabriella Körling är fil.dr i kulturantropologi och forskare vid FOI:s enhet för säkerhetspolitik.

Olivier Milland har en master i internationella relationer och är analytiker vid FOI:s enhet för säkerhetspolitik.

Endnotes

- 1 Vines, Alex, Tugendhat, Henry och van Rij, Armida. "Is China Eyeing a Second Military Base in Africa?" Comment USIP, 30 januari 2024. Tillgänglig via <https://usip.org>. [Besökt 26 april 2024].
- 2 Englund, Johan och Neuman Bergenwall, Samuel. *När de asiatiska stormakterna tar plats: Vilka avtryck gör Kina och Indien i Afrika?*, 2020. FOI--R-4986--SE., s. 45-46.
- 3 Houtari, Mikko, Gaspers, Jan, Eder, Thomas, Lagarda, Helan och Mokry, Sabine. *China's Emergence as a Global Security Actor: Strategies for Europe*. Mercator Institute for China Studies Papers on China, nr.4, 2017.
- 4 Kinas utrikesdepartement, "Implementing the Global Security Initiative to Solve the Security Challenges Facing Humanity" Keynote speech by H.E. Qin Gang, 28 mars 2023, Tillgänglig via www.mfa.gov.cn [Besökt 7 maj 2024].
- 5 Fiala, Lucas. "Seeking Stability: China's Security Engagement in Africa". *FOCAC at 21: Future Trajectories of China-Africa Relations*, LSE IDEAS, October 2021. Tillgänglig via <https://eprints.lse.ac.uk/>. [Besökt 26 april 2024].
- 6 Shinn, David H., "Military and Security Relations: China, Africa, and the Rest of the World". I Rotberg, Robert I. (red.) *China into Africa: Trade, aid, and influence*, Washington, DC: Brookings Institution, 2008.
- 7 Shinn, "Chapter 8: Military and Security Relations: China, Africa, and the Rest of the World".
- 8 Zhixiong, Shen. "On China's Military Diplomacy in Africa". I Alden, Chris, Alao, Abiodun, Chun, Zhang & Barber, Laura (red). *China and Africa: Building Peace and Security Cooperation on the Continent*. Palgrave Macmillan, 2018, s.106.
- 9 Alden, Chris och Yixiao, Zheng. "China's Changing Role in Peace and Security in Africa". I Alden, Chris, Alao, Abiodun, Chun, Zhang & Barber, Laura (red). *China and Africa: Building Peace and Security Cooperation on the Continent*. Palgrave Macmillan, 2018, s.50.; för bidrag till FN uppdrag 2024 se *Troop and police contributors data chart*, United Nations Peacekeeping. Tillgänglig via <https://peacekeeping.un.org/> [Besökt 26 april 2024].
- 10 Ibid., s.53.
- 11 Carrozza, Ilaria & Marsh, Nicholas, J. "Great Power Competition and China's Security Assistance to Africa: Arms, Training, and Influence". *Journal of Global Security Studies*, 7(4): 1-22, 2022. s.7.
- 12 Ibid.
- 13 Kovrig, Michael. *China Expands Its Peace and Security Footprint in Africa*. International Crisis Group (ICG) commentary, 24 oktober 2018, s.3. Se även diskussionen i Benabdallah, Lina. *Shaping the Future of Power: Knowledge Production and Network-Building in China-Africa Relations*. University of Michigan Press: Ann Arbor, 2020. s.73-75.
- 14 Bayes, Tom. "China's growing security role in Africa: Views from West Africa, Implications for Europe." Konrad-Adenauer-Stiftung: Berlin, 2020, s. 25.
- 15 Legarda, Helena och Nouwens, Meia, "Guardians of the Belt and Road: The internationalization of China's private security companies". China Monitor, Mercator Institute for China Studies, 2018. Tillgänglig via www.merics.org [Besökt 5 april 2024].
- 16 Nedopil, Christoph. "China Belt and Road Initiative (BRI) Investment Report 2023". Griffith Asia Institute, Griffith University (Brisbane) och Green Finance & Development Center, FISF Fudan University (Shanghai), 2024.
- 17 Ibid.; Englund och Neuman Bergenwall, *När de asiatiska stormakterna tar plats*. s, 24.
- 18 China Africa Research Initiative, Data: Chinese workers in Africa, 2009-2022, Johns Hopkins School of Advanced International Studies. Tillgänglig via www.sais-cari.org [Besökt: 4 april 2024].
- 19 Ibid.; Nyabiage, Jevans, "Why have thousands of Chinese workers left Africa over the past decade?", *South China Mornington Post*, 11 mars 2024. Tillgänglig via www.scmp.com [Besökt 5 maj 2024]. Uppskattningar av antalet kinesiska medborgare i Afrika varierar kraftigt och många experter tror att mörkertalet är högt. CARI:s data härstammar från kinesiska myndigheter och reflekterar kinesiska arbetare i den formella sektorn.
- 20 Ghiselli, Andrea. *Protecting China's Interests Overseas: Securitization and Foreign Policy*. Oxford University Press: Oxford, 2021.s.59-60.
- 21 Ibid.
- 22 Grieger, Gisela. "China's growing role as a security actor in Africa", European Parliamentary Research Service (EPRS), oktober 2019. Tillgänglig via www.europarl.europa.eu. [Besökt 9 april 2024]. Se även Bayes, "China's growing security role in Africa", s.26.
- 23 Oystein H. Rolandsen, Dwyer, Maggie & Reno, William. "Security Force Assistance to Fragile States: A Framework of Analysis". *Journal of Intervention and Statebuilding* 15(5): 563-579, 2021. s.572.
- 24 Ibid.
- 25 Matsiek, Jahara och Wiltenburg, Ivor. "Security force assistance as a preferred form of 21st century warfare: The unconventional becomes conventional". I Johnson, Rob, Kitzen, Martijn och Sweijts, Tim (red). *The Conduct of War in the 21st Century: Kinetic, Connected and Synthetic*. Routledge: London, 2021.
- 26 Carrozza, Ilaria & Marsh, Nicholas, J. 2022. "Great Power Competition and China's Security Assistance to Africa: Arms, Training, and Influence". *Journal of Global Security Studies*, 7(4): 1-22. s.12. Matsiek, Jahara. 2020. "International Competition to Provide Security Force Assistance in Africa: Civil-Military Relations Matter". *Prism* 9 (1).s.103.
- 27 Carrozza och Marsh, "Great Power Competition and China's Security Assistance to Africa", s.12.
- 28 Lindén, Karolina. 2023. "Russia's relations with Africa: Small, military oriented and with destabilising effects.", FOI memo 8090, s.4.
- 29 Bonnier, Evelina och Hedenskog, Jakob. *The United States and Russia in Africa. A Survey of US and Russian political, economic, and military-security relations with Africa* FOI-R-5039-SE. s.52.
- 30 Inget säkerhetsstöd hittades för Västsahara, Libyen, Eswatini och Somalia. Eswatini har inga diplomatiska förbindelser med Kina då de erkänner Taiwan. Västsahara erkänns inte av Kina. Carrozza & Marsh, "Great Power Competition and China's Security Assistance to Africa", s.9-10.
- 31 Ibid., s.13.
- 32 Ibid., s.11.
- 33 Ibid.
- 34 Zhixiong, "On China's Military Diplomacy in Africa", s.111.

- 35 Nantulya, Paul. 2023. "Chinese Professional Military Education for Africa: Key Influence and Strategy". USIP Special Report, no. 521, juli 2023. s.18.
- 36 Nantulya, Paul. "China's "Military Political Work" and Professional Military Education in Africa", Africa Center for Strategic Studies, Spotlight, 23 oktober 2023. Tillgänglig via <https://africacenter.org>. [Besökt 26 april 2024]. Se även Bayes, "China's growing security role in Africa".
- 37 Nantulya, "Chinese Professional Military Education for Africa", s.8.
- 38 Bayes "China's growing security role in Africa", s.42 och Nantulya, "Chinese Professional Military Education for Africa", s. 20.
- 39 Ibid.
- 40 Nantulya, "Chinese Professional Military Education for Africa", s.19.
- 41 Nantulya, "China's "Military Political Work".
- 42 Ibid.
- 43 Nantulya, "Chinese Professional Military Education for Africa".
- 44 Ibid. s.15-16.
- 45 Benabdallah, *Shaping the Future of Power*.
- 46 Se till exempel Bayes "China's growing security role in Africa", Nantulya "Chinese Professional military Education for Africa" och Benabdallah, *Shaping the Future of Power*.
- 47 Enligt Nantulya finns det 10 överbefälhavare, 8 försvarsministrar och 6 presidenter (inklusive den eritreanska presidenten Isaias Afwerki och Zimbabwes president Emmerson Mnangagwa) bland alumnerna från PLA Army Command College i Nanjing. Nantulya, "Chinese Professional Military Education for Africa", s.9.
- 48 Shinn, "Military and Security Relations".
- 49 Shinn, "Military and Security Relations".
- 50 "How dominant is China in the Global Arms Trade?", *The China Power Project: Unpacking the complexity of China's rise* – Center for Strategic and International Studies, Tillgänglig via <https://chinapower.csis.org> [Besökt 6 maj 2024]; SIPRI Arms Transfers Database Import/Export Values, 1999-2023, Recipients: 54 African countries; Supplier: China, France, Germany, Russia, United States [Besökt: 18 mars 2024].
- 51 SIPRI Arms Transfers Database.
- 52 Wezeman, Peter D., o.a., "Trends in international arms transfers, 2023", mars 2024, *SIPRI Fact Sheet*, Stockholm International Peace Research Institute. Tillgänglig via <https://www.sipri.org> [Besökt 6 maj 2024]
- 53 Stockholm International Peace Research Institute, "European arms imports nearly double, US and French exports rise, and Russian exports fall sharply", 11 mars 2024. Tillgänglig via <https://www.sipri.org> [Besökt 6 maj 2024].
- 54 SIPRI Arms Transfers Database.
- 55 Wezeman, "Trends in international arms transfers".
- 56 SIPRI Arms Transfers Database.
- 57 SIPRI Arms Transfers Database.
- 58 Trend-indicator values (TIVs) är ett mått som används av SIPRI för att mäta militära förmågor som överförs, snarare än det pekuniära värdet på vapensystemen. Värdet bygger på produktionskostnaden per enhet och är menat att kunna jämföras mellan länder och över tid
- 59 SIPRI Arms Transfers Database.
- 60 SIPRI Arms Transfers Database.
- 61 SIPRI Arms Transfers Database.
- 62 Jeuck, Lukas, "Arms Transfers to Zimbabwe: Implications for an arms trade treaty", *SIPRI Background Paper*, 2011, Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). Tillgänglig via <https://www.sipri.org> [Besökt: 8 april 2024].
- 63 South China Morning Post. "China gives Zimbabwe military equipment worth US\$28 million to boost security and modernise defence forces". *Yahoo! Finance/ South China Morning Post*. 17 december 2023. Tillgänglig via <https://finance.yahoo.com> [Besökt: 8 april 2024].
- 64 Du Pisani, André, "Namibia and China: Profile and appraisal of a relationship". I Bösl, Anton, du Pisani, André och Zaire, Dennis, U. (red.). *Namibia's Foreign Relations: Historic contexts, current dimensions, and perspectives for the 21st Century*. Windhoek: Konrad Adenauer Stiftung, 2014.
- 65 Arduino, Alessandro, "The footprint of Chinese Private Security Companies in Africa", Working Paper No. 2020/5, China Research Initiative (CARI), *Johns Hopkins School of Advanced International Studies*. Tillgänglig via www.sais-cari.org [Besökt: 4 april 2024]; Sukhankin, Sergey, "Chinese PSCs: Achievements, Prospects, and Future Endeavors", *The Jamestown Foundation*, 3 januari 2023. Tillgänglig via <https://jamestown.org> [Besökt: 16 april 2024].
- 66 Vissa talar också om privata militära företag (*private military companies*, PMCs) som genomför mer renodlade militära uppgifter, men även den gruppen av varierar. Det kan exempelvis röra sig om grupper av legosoldater som genomför offensiva kinetiska insatser tillsammans med eller istället för de formella säkerhetsstyrkorna, eller företag som genomför träning till de formella säkerhetsstyrkorna.
- 67 Arduino, "The footprint of Chinese Private Security Companies in Africa".
- 68 För vissa innebär träning en fortbildning i en speciell förmåga eller beredskap, medan andra företag erbjuder ackompanjemang i fält och insatser.
- 69 Arduino, "The footprint of Chinese Private Security Companies in Africa"; Nantulya, Paul, "Chinese Security Contractors in Africa", *Carnegie Endowment for International Peace*, 8 oktober 2020. Tillgänglig via <https://carnegieendowment.org> [Besökt: 16 april 2024].
- 70 Ibid.
- 71 Legarda, Helena och Nouwens, Meia, "Guardians of the Belt and Road: The internationalization of China's private security companies", *China Monitor*, Mercator Institute for China Studies, 2018. Tillgänglig via www.merics.org [Besökt 5 april 2024]; Sukhankin, Sergey, "Chinese PSCs in Sub-Saharan Africa: The Case of Anglophone Africa", *Guardians of the Belt and Road: The Role of Private Security Companies in Securing China's Overseas Interests*, Washington, DC: The Jamestown Foundation, 3 januari 2023. Tillgänglig via <https://jamestown.org> [Besökt: 16 april 2024].
- 72 Legarda och Nouwens, "Guardians of the Belt and Road".

- 73 Yang, Zi, "Securing China's Belt and Road Initiative", Special Report, United States Institute of Peace, november 2018. Tillgänglig via www.usip.org [Besökt 7 maj 2024].
- 74 Arduino, "The footprint of Chinese Private Security Companies in Africa"; Sukhankin, "An Anatomy of the Chinese Private Security Contracting Industry".
- 75 Zerba, Shaio, H., "China's Libya Evacuation Operation: a new diplomatic imperative – overseas citizen protection", *Journal of Contemporary China*, 23:90, 1093-1112, 2014.arduino; Arduino, Alessandro, "The Rapidly Growing Market for Chinese Private Security Contractors in Africa", *The China-Global South Project*, Youtube, 2019. Tillgänglig via www.youtube.com [Besökt: 5 april 2024].
- 76 Arduino, Alessandro, "The Rapidly Growing Market for Chinese Private Security Contractors in Africa".
- 77 Legarda och Nouwens, "Guardians of the Belt and Road".
- 78 Arduino, "The Rapidly Growing Market for Chinese Private Security Contractors in Africa"; Yang, "Securing China's Belt and Road Initiative".
- 79 Yang, "Securing China's Belt and Road Initiative".
- 80 Arduino, "The footprint of Chinese Private Security Companies in Africa"; Sukhankin, Sergey "Chinese Private Security Contractors: New Trends and Future Prospects", *China Brief*, vol. 20 issue 9, The Jamestown Foundation. Tillgänglig via <http://www.jamestown.org> [8 april 2024]; Nantulya, "Chinese Security Contractors in Africa".
- 81 International Code of Conduct Association (ICoCA) Tillgänglig via www.icoca.ch [Besökt 5 april 2024]; ICoCA kategoriserar organisationer enligt tre nivåer: affilierad, medlem och certifierad. Certifierad status är den högsta och innebär att en oberoende tredje part måste ha utfört en utredning av organisationens styrning och kontrollsystem och att de når upp till principerna som uttalas i den etiska koden.
- 82 Yang, "Securing China's Belt and Road Initiative".
- 83 Legarda och Nouwens, "Guardians of the Belt and Road: The internationalization of China's private security companies".
- 84 Yang, "Securing China's Belt and Road Initiative".
- 85 Arduino, "The Rapidly Growing Market for Chinese Private Security Contractors in Africa".
- 86 Petrig, Anna, "The use of force and firearms by private maritime security companies against suspected pirates", *The International and Comparative Law Quarterly*, 62(3): 667-701, 2013.
- 87 Legarda och Nouwens, "Guardians of the Belt and Road".
- 88 Legarda och Nouwens, "Guardians of the Belt and Road".
- 89 Nantulya, "Chinese Security Contractors in Africa".
- 90 Arduino, "The footprint of Chinese Private Security Companies in Africa".

